

ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

16-17/01

2025

Περιλήψεις Επιτροπών

Με την έγκριση του ΥΠΑΙΘΑ

Με υποστήριξη του Γραφείου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην Ελλάδα και της Αντιπροσωπείας
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ελλάδα

DROI Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

Είναι γεγονός ότι η Τεχνητή Νοημοσύνη (Α.Ι) αποτελεί ένα μοναδικό και καινοτόμο εργαλείο, το οποίο αναμφισβήτητα έχει συμβάλει στην ανάπτυξη πολλών τομέων, όπως στην οικονομία και στις επιστήμες υγείας. Ποιος είναι όμως ο αρνητικός αντίκτυπός της στον τομέα της καλλιτεχνικής δημιουργίας και της προστασίας των πνευματικών δικαιωμάτων; Πώς η ΕΕ μπορεί με συγκεκριμένες πολιτικές να διαφυλάξει τα δικαιώματα των καλλιτεχνών και των ανθρώπων που ασχολούνται με τις πνευματικές δημιουργίες γενικότερα, ώστε να διασφαλιστεί η καλλιτεχνική πρωτοτυπία στον κόσμο της κυριαρχίας της Τεχνητής Νοημοσύνης (Α.Ι);

Μία από τις προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ήδη από την ίδρυση των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ήταν η προστασία των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Το δικαίωμα στην έκφραση έχει αναγνωριστεί τόσο από την ΕΣΔΑ όσο και από τον ΧΘΔ, και η εξέχουσα σημασία του συνδέεται με την κεφαλαιώδη αξία που η ελεύθερη έκφραση έχει για μια δημοκρατία. Βασική προστατευτική δύναμη έχει η ελευθερία της έκφρασης σε ό,τι αφορά και τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας. Τα τελευταία χρόνια, η ΕΕ έχει εκδώσει κανονισμούς και οδηγίες που κατοχυρώνουν ειδικά αυτά τα δικαιώματα.

Σε γενικές γραμμές, η πνευματική ιδιοκτησία αφορά στην προστασία πνευματικών έργων. Η προστασία αυτή είναι διφυής: αφενός οικονομική - ο δημιουργός αποκλειστικά έχει δικαίωμα να κερδίζει από το έργο του, και, αν θέλει, να το πωλεί ή να το εκμεταλλεύεται όπως κρίνει, αφετέρου είναι και ηθική η οποία συνίσταται στην αναγνώριση του δημιουργού ως τέτοιου και στον αποκλεισμό τροποποίησης ή αλλοίωσης του έργου.

Η παραδοσιακή προσέγγιση των πνευματικών δικαιωμάτων περιοριζόταν στα παραπάνω. Όμως οι τεχνολογικές και επιστημονικές εξελίξεις επιβάλλουν μια διεύρυνση της έννοιας των πνευματικών δικαιωμάτων και βέβαια του πεδίου εφαρμογής τους. Η Τεχνητή Νοημοσύνη μπορεί πλέον να δημιουργεί πνευματικά έργα αυτόματα. Ποιος θα αποκτήσει τα δικαιώματα πάνω στα έργα αυτά; Είναι νοητό να απαντήσουμε πως υποκείμενο των δικαιωμάτων μπορεί ενδεχομένως να γίνει το μηχάνημα ή μήπως πρέπει να στραφούμε σε εκείνον που το προγραμματίσει;

Επιπλέον, η Τεχνητή Νοημοσύνη κατά κοινή παραδοχή «μαθαίνει γρήγορα». Είναι, επομένως, εύκολο αποκτώντας πρόσβαση σε μια βάση δεδομένων με περιεχόμενο τα έργα συγκεκριμένου δημιουργού, πολύ σύντομα να δημιουργήσει έργα μιμούμενα σε ύφος, έκφραση, ρυθμό τον φυσικό καλλιτέχνη. Πώς μπορούμε να τον προστατεύσουμε από τον κίνδυνο αυτό;

Πώς μπορούμε επιπλέον να προστατεύσουμε τις συναλλαγές από ψευδεπίγραφα έργα που αντιποιούνται την ιδιότητα του πραγματικού δημιουργού;

Φυσικά, οι παραπάνω επιστημονικές εξελίξεις δεν είναι αποκλειστικά ανταγωνιστικές σε ό,τι αφορά στην πνευματική δημιουργία. Μπορούν αντίθετα να βοηθήσουν και τον καλλιτέχνη. Η λεγόμενη ψηφιακή τέχνη «digital art» ήταν γνωστή ήδη από τη δεκαετία του 1960 και αφορούσε στην αξιοποίηση ψηφιακών μέσων κατά τη δημιουργική διαδικασία. Πλέον, τα ψηφιακά αυτά μέσα αποκτούν - ή σωστότερα - μπορούν να αποκτήσουν - έναν πιο ενεργό ρόλο, αφού διαθέτουν δική τους «νοημοσύνη». Η «νοημοσύνη» αυτή έρχεται να συμπληρώσει ή και να εμπλουτίσει τη νοημοσύνη του δημιουργού. Αυτή η δυναμική εξέλιξη δημιουργεί προβλήματα σε δύο κατευθύνσεις.

Αρχικά, πώς μπορεί να κατοχυρωθεί ο δημιουργός ως προς τα πνευματικά του δικαιώματα επί του ιδιόμορφου αυτού καλλιτεχνικού έργου; Και επιπλέον, μήπως και ο σχεδιαστής του προγράμματος θα πρέπει να έχει κάποια δικαιώματα επί του έργου; Αν ναι, πώς και σε ποιον βαθμό θα κατοχυρώνονται αυτά; Μπορεί το ενδιαφέρον για μια τυχαία συγχροδία που συντέθηκε με τη βοήθεια της Τεχνητής Νοημοσύνης να είναι περιορισμένο, δεν θα ήταν, όμως εύλογο, αν αυτή εξελιχθεί σε μια σύνθεση με εκατομμύρια προβολές, ο σχεδιαστής του προγράμματος να αξιώνει μερίδιο από τα κέρδη του -συν(;) δημιουργήματός του;

Μπορούμε να αντιληφθούμε με μια γρήγορη επισκόπηση των ζητημάτων αυτών το βάθος και τη σπουδαιότητά τους. Ενδεχομένως, το αντικείμενο ως εκ της φύσης του τεχνικό να ξενίζει. Όμως, η ουσία του έγκειται στην ακριβή στάθμιση των συμφερόντων όλων των μερών του πολυπαραγοντικού αυτού συστήματος, ώστε τα δικαιώματά τους να ανταποκριθούν στις σύγχρονες προκλήσεις και να διατηρήσουν - παρακολουθώντας τις εξελίξεις - το ουσιαστικό τους περιεχόμενο.

EMPL Επιτροπή Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων

Αναμφίβολα ο αθλητισμός αποτελεί έναν συνδυαστικό κρίκο μεταξύ των ανθρώπων ανεξαρτήτως της εθνικότητας, της θρησκείας, της ηλικίας και του φύλου τους. Στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ημέρας Αλληλεγγύης μεταξύ των Γενεών πώς θα μπορέσει η ΕΕ να αξιοποιήσει τον αθλητισμό, για να ενισχύσει την κοινωνική συνοχή των πολιτών μελών της και να συμβάλει στον διαγενεακό διάλογο μεταξύ τους;

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Επιτροπής της ΕΕ υπολογίζεται ότι οι δημογραφικές αλλαγές θα τροποποιήσουν σε βάθος τη δομή του πληθυσμού, την κοινωνική διάρθρωση και την ηλικιακή πυραμίδα. Λόγω της αύξησης του μέσου όρου ηλικίας και του προσδόκιμου ζωής, σε συνδυασμό με τη σταδιακή μείωση των γεννήσεων, τα άτομα μεγαλύτερων ηλικιών θα αντιπροσωπεύουν ένα αυξανόμενο τμήμα του πληθυσμού στο σύγχρονο γίγνεσθαι.

Η αύξηση των ατόμων μεγαλύτερης ηλικίας στον ηλικιακό χάρτη ζωής ως αποτέλεσμα της επιστημονικής και τεχνολογικής προόδου, υγιέστερου και ασφαλέστερου τρόπου διαβίωσης αποτελεί έναν θρίαμβο της ανθρωπότητας, αλλά και μία δημογραφική πρόκληση μεταξύ των γενεών που επιβάλλει τη χάραξη πολιτικής για την κοινωνική ενσωμάτωση της ηλικίας αυτής στην ενεργό δράση, στα κοινωνικά και πολιτιστικά δρώμενα, στον δημόσιο βίο, στους οικονομικούς πόρους.

Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (Π.Ο.Υ) με τον όρο «Ενεργό Γήρανση» εννοούμε τη διαδικασία της βελτιστοποίησης των ευκαιριών για υγεία, για συμμετοχή και για ασφάλεια, προκειμένου να βελτιωθεί η ποιότητα της ζωής των ανθρώπων που γηράσκουν. Η ενεργός γήρανση επιτρέπει στους ανθρώπους να αξιοποιούν τις δυνατότητές τους, προκειμένου να ζουν με ευημερία και να είναι ενεργοί στην κοινωνία, με τέτοιο τρόπο που να καλύπτονται οι ανάγκες και οι επιθυμίες τους.

Παράλληλα, βασικό πυλώνα χάραξης της κοινωνικής πολιτικής της ΕΕ αποτελεί ο αθλητισμός, μέσω του οποίου επιδιώκει και την επίτευξη της γενικής ευημερίας, κοινωνικής ένταξης και συμπερίληψης ανεξαρτήτως θρησκείας, ηλικίας, φύλου, εθνικότητας, οικονομικής δύναμης. Με άγλημα τον αθλητισμό η ΕΕ δύναται να ενισχύσει την οικονομική και κοινωνική συνοχή ανθρώπων όλων των ηλικιών, την καλλιέργεια κουλτούρας ανεκτικότητας, φροντίδας και αποδοχής, να αναλάβει πρωτοβουλίες για την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω ηλικίας και να εγκρίνει νομοθετήματα κατά του αποκλεισμού πρόσβασης ατόμων μεγαλύτερης ηλικίας σε αγαθά, εγκαταστάσεις και υπηρεσίες.

Η Επιτροπή μας θα ασχοληθεί με τους τρόπους που ο αθλητισμός μπορεί να αξιοποιηθεί, για να ενισχυθεί η κοινωνική συνοχή των πολιτών μελών της όλων των ηλικιακών ομάδων και να συμβάλει στον διαγενεακό διάλογο μεταξύ τους. Εξάλλου μία κοινωνία που σέβεται την ανθρώπινη αξιοπρέπεια βασίζεται στην αρχή της δίκαιης αντιμετώπισης των γενεών, καθώς σε όλους τους τομείς δράσης της χρειάζεται την πείρα, τη γνώση, τη σοφία, την υπομονή, τον πλούτο ιδεών, αλλά κυρίως τη συστράτευση ατόμων μεγαλύτερων ηλικιακά γενεών, για να επιτύχει την ευημερία και συνακόλουθα τη διαγενεακή δικαιοσύνη.

ITRE Επιτροπή Βιομηχανίας, Έρευνας και Ενέργειας

Η ανάγκη της κάλυψης των καταναλωτικών απαιτήσεων έχει οδηγήσει τα τελευταία χρόνια σε μία απότομη αύξηση των online και φυσικών καταστημάτων fast fashion. Η ΕΕ έχει θέσει ως στόχο τον περιορισμό του fast fashion, καθώς έχει ως προτεραιότητα την τόνωση της αγοράς για προϊόντα που παράγονται με βιώσιμο τρόπο και την προστασία των καταναλωτών απέναντι στην παραπλάνηση με ψευδείς περιβαλλοντικούς ισχυρισμούς (greenwashing). Ποια θα μπορούσε να είναι η στρατηγική της ΕΕ απέναντι στην κυριαρχία της fast fashion κουλτούρας, ώστε να διασφαλιστεί τόσο η προστασία των καταναλωτών όσο και η βιωσιμότητα του περιβάλλοντος;

Είναι γεγονός ότι το fast fashion αποτελεί ένα από τα πιο επιτυχημένα επιχειρηματικά μοντέλα που έχει γνωρίσει η βιομηχανία της μόδας τις τελευταίες δεκαετίες, καθώς από τις αρχές του 21ου αιώνα η γρήγορη μόδα έχει επιτύχει να υιοθετηθεί πλήρως στον δυτικό κόσμο, αψηφώντας όλες τις καταστροφικές επιπτώσεις που την συνοδεύουν. Τα προτερήματά της, η φθηνή κατασκευή, η συνεχής κατανάλωση και η αγορά ενδυμάτων βραχείας διάρκειας, προσδίδουν μια αίσθηση αυτοπεποίθησης στους άκορεστους καταναλωτές της, στοιχείο που την καθιστά ακαταμάχητη στα μάτια τους.

Ως αποτέλεσμα της εκτενούς ανάπτυξης και δημοφιλίας των ενδυμάτων γρήγορης μόδας, φαινόμενα όπως η εργατική εκμετάλλευση ανηλίκων και ενηλίκων, η υπέρογκη σπατάλη νερού και η συνεχής χημική ρύπανση του περιβάλλοντος δεν παύουν να αυξάνονται. Ειδικότερα, σε χώρες όπως η Ινδία και το Μπαγκλαντές το εργατικό δυναμικό εργοστασίων παγκόσμιων κολοσσών της μόδας δουλεύει κάτω από απάνθρωπες συνθήκες, για υπεράριθμες ώρες. Όπως αποδεικνύουν, λοιπόν, τα στατιστικά δεδομένα 75 εκατομμύρια άνθρωποι παγκοσμίως, που εργάζονται σε εργοστάσια της βιομηχανίας της μόδας, θυσιάζουν καθημερινά ακόμη και τη ζωή τους στον βωμό της απληστίας του fast fashion και του καταναλωτικών εθισμού της ευνομούμενης Δύσης.

Παράλληλα, η γρήγορη μόδα αποτελεί μια κρίσιμη περιβαλλοντική απειλή, καθώς δύναται να επηρεάσει καταστροφικά τη βιοποικιλότητα και γονιμότητα του εδάφους, απειλώντας τόσο τη χλωρίδα όσο και την πανίδα κυρίως των περιοχών δραστηριοποίησης των εργοστασίων της. Σε παγκόσμια περιβαλλοντική κλίμακα έχει καταγραφεί πως η βιομηχανία της μόδας είναι υπαίτια για το 10% των εκπομπών άνθρακα της ανθρωπότητας, ποσοστό που ξεπερνά τη ρύπανση που προκαλούν οι διεθνείς εναέριες και θαλάσσιες μεταφορές σε συνδυασμό.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει αξιολογήσει την επικινδυνότητα του εθισμού του fast fashion, αφού τα τελευταία χρόνια έχουν παρουσιαστεί προσπάθειες χαλιναγώγησης της ανάπτυξης του φαινομένου, χωρίς όμως να κρίνονται πάντοτε αποτελεσματικές.

Έτσι, λοιπόν, προπάντων οι καταναλωτές οφείλουν να αποκτήσουν μεγαλύτερη επίγνωση των συνεπειών και των παραπλανητικών περιβαλλοντικών ισχυρισμών υπέρ της γρήγορης μόδας μέσω της προώθησης μιας ενιαίας στρατηγικής ενάντια στην κουλτούρα του fast fashion.

FEMM Επιτροπή Δικαιωμάτων των Γυναικών και Ισότητας των Φύλων

Στην προσπάθεια διασφάλισης της ισότητας των φύλων χρειάζεται να ληφθεί υπόψη και η ισότητα του ρόλου των φύλων στο οικογενειακό περιβάλλον. Ποιος είναι ο ρόλος της ΕΕ στην προσπάθεια καταπολέμησης του κοινωνικού στίγματος απέναντι στο γυναικείο φύλο και στον ρόλο της μητρότητας που καλείται να αναλάβει; Με ποιες δράσεις και πολιτικές μπορεί η ΕΕ να εκπαιδεύσει κατάλληλα το κοινωνικό σύνολο, έτσι ώστε να «αντιμετωπίζονται» με ισότιμο τρόπο οι γονείς και να έχουν τα ίδια δικαιώματα τόσο στην εργασία τους όσο και στην κοινωνία γενικότερα;

Το φαινόμενο της καταπάτησης της ισότητας των δύο φύλων απασχολεί διαχρονικά τόσο τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσο και γενικότερα τον κόσμο. Τα δικαιώματα των γυναικών παραβιάζονται ακόμα και στις μέρες μας σε πολυάριθμους τομείς, ενώ έγκυρα στατιστικά επιβεβαιώνουν την υπονόμευση που υφίσταται η θέση της γυναίκας στην κοινωνία. Παρόλο που τα τελευταία χρόνια έχουν θεσπιστεί ορισμένα μέτρα για την καταπολέμηση της ανισότητας των φύλων, το τελευταίο συνεχίζει να ακμάζει μεταξύ των κοινωνιών.

Η απουσία ισότητας ανάμεσα στον άνδρα και τη γυναίκα εκδηλώνεται σε διάφορα επίπεδα. Έντονη είναι η εκδήλωση του φαινομένου στον τομέα της κοινωνίας. Για παράδειγμα, παρατηρούνται ανισότητες στον τομέα της εργασίας, όπου οι γυναίκες, είτε δεν λαμβάνουν την ίδια αμοιβή για θέσεις ίδιας αξίας με τους άνδρες είτε δεν καταλαμβάνουν το ίδιο εύκολα με αυτούς θέσεις ισχύος. Ακόμα, οι γυναίκες αντιμετωπίζουν σε πολλές περιπτώσεις εκβιασμό μέσω διαδικτύου, ενώ δεν είναι λίγες οι φορές που προωθείται παράνομο φωτογραφικό τους υλικό, γεγονότα που επιφέρουν σοβαρές επιπτώσεις στην ψυχολογία των γυναικών.

Από την άλλη, το φαινόμενο εκδηλώνεται, εκτός από τον τομέα της κοινωνίας, και σε αυτόν της οικογένειας. Πιο συγκεκριμένα, ο ρόλος της γυναίκας απαξιώνεται συχνά μέσα στην ίδια την οικογένεια, δεικνύοντας με αυτόν τρόπο στερεοτυπικές αντιλήψεις στις επόμενες γενιές. Πολλές οικογένειες μέχρι και σήμερα διδάσκουν στα παιδιά τους ότι ο γυναικείος ρόλος περιορίζεται αποκλειστικά σε αυτόν της μητρότητας και της ανατροφής των παιδιών, με αποτέλεσμα πολλά κορίτσια να διστάζουν να επεκτείνουν την επαγγελματική τους καριέρα. Επιπλέον, καταγράφονται πολλές περιπτώσεις ενδοοικογενειακής βίας και γυναικοκτονιών, πλήττοντας έτσι ένα από τα βασικότερα έννομα αγαθά της ζωής, που είναι το δικαίωμα στη ζωή και τη σωματική ακεραιότητα. Από τα παραπάνω συνάγεται το συμπέρασμα ότι το γυναικείο φύλο δέχεται καθημερινά τον ρατσισμό και την καταπάτηση των δικαιωμάτων τους. Το γεγονός αυτό επιφέρει βλαπτικές συνέπειες στις γυναίκες τόσο σε ψυχολογικό όσο και σε σωματικό επίπεδο. Σκοπός της Επιτροπής μας, λοιπόν, είναι η ανεύρεση ενός κατάλληλου νομοθετικού πλαισίου, το οποίο θα εκπαιδεύσει την κοινωνία να αντιμετωπίζει ισότιμα τη γυναίκα με τον άνδρα και θα εξαλείψει τις ανισότητες μεταξύ τους.

TRAN Επιτροπή Μεταφορών και Τουρισμού

Στη σύγχρονη εποχή είναι σίγουρο ότι τα προσωπικά μας δεδομένα είναι διάχυτα και τα τελευταία χρόνια ορισμένες χώρες της ΕΕ έχουν έρθει αντιμέτωπες με το ζήτημα του υπερτουρισμού και με τις συνέπειες που αυτός προκαλεί, όπως τη δύσκολη διαχείριση των απορριμμάτων, τη λειψυδρία, τις ανεπαρκείς δημόσιες υπηρεσίες και τις παράνομες κατασκευές. Τα παράπονα των μόνιμων κατοίκων των τουριστικών περιοχών διαρκώς πληθαίνουν και βασικό τους αίτημα δεν είναι άλλο από τον περιορισμό στις τουριστικές αφίξεις. Λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες της κάθε χώρας που αντιμετωπίζει αυτό το πρόβλημα, με ποιες πολιτικές μπορεί η ΕΕ να διαφυλάξει πρωτίστως την πολιτιστική ταυτότητα των τουριστικών περιοχών από την αλόγιστη και άναρχη τουριστική ανάπτυξη;

Τα τελευταία χρόνια, ο υπερτουρισμός έχει αναδειχθεί σε σημαντικό ζήτημα για πολλές ευρωπαϊκές χώρες, ιδίως σε δημοφιλείς τουριστικούς προορισμούς όπως η Βενετία, η Σαντορίνη, η Βαρκελώνη κ.α. Το φαινόμενο χαρακτηρίζεται από την ακραία συγκέντρωση τουριστών, γεγονός που προκαλεί περιβαλλοντικά, κοινωνικά και οικονομικά προβλήματα. Τα συχνότερα ζητήματα περιλαμβάνουν τη διαχείριση απορριμμάτων, την υπερφόρτωση δημόσιων υποδομών και υπηρεσιών, την ανεπάρκεια διαθέσιμου νερού προς κατανάλωση, την άνοδο των ενοικίων και την υποβάθμιση της ποιότητας ζωής των μόνιμων κατοίκων, οι οποίοι διαμαρτύρονται έντονα για τις συνέπειες αυτές, καθιστώντας επιτακτική την ανάγκη για στάθμιση συμφερόντων και ισορροπία μεταξύ της οικονομικής ανάπτυξης της προστασίας του περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Η κατάσταση έχει επιδεινωθεί, καθώς οι διεθνείς αφίξεις τουριστών αυξάνονται σταθερά, με χαρακτηριστικό παράδειγμα την αύξηση κατά 6,6% στις διανυκτερεύσεις στα καταλύματα της ΕΕ το πρώτο τρίμηνο του 2024 συγκριτικά με το 2023. Προβλέπεται δε περαιτέρω αύξηση κατά 26% στους πιο δημοφιλείς προορισμούς μέχρι το 2030. Απέναντι στο πρόβλημα, πολλές χώρες, αλλά και πόλεις σήμερα εφαρμόζουν μονομερώς αποτρεπτικά μέτρα για την αντιμετώπιση του φαινομένου του υπερτουρισμού. Με σκοπό τη διαφύλαξη της πολιτιστικής ταυτότητας των περιοχών αυτών, απαραίτητη είναι η υιοθέτηση μιας συνδυαστικής στρατηγικής σε επίπεδο ΕΕ με πολυεπίπεδη προσέγγιση που θα βασίζεται στη συνεργασία, την τεχνολογική καινοτομία και τη στρατηγική ρύθμιση των τουριστικών ροών.

Η ΕΕ έχει τη δυνατότητα να παίξει κεντρικό ρόλο στη διαμόρφωση ενός βιώσιμου μοντέλου τουρισμού, που θα διασφαλίζει την ισορροπία μεταξύ της οικονομικής ανάπτυξης και της προστασίας των πολιτιστικών και φυσικών πόρων για τις επόμενες γενιές.

ENVI Επιτροπή Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων

Τα τελευταία χρόνια λόγω της κλιματικής κρίσης πολλές χώρες έχουν πληγεί από φυσικές καταστροφές που έχουν προκληθεί από ακραία καιρικά φαινόμενα, όπως πυρκαγιές και πλημμύρες. Με ποια μέτρα θα μπορούσε η ΕΕ να εκπαιδεύσει και να ευαισθητοποιήσει κατάλληλα τους πολίτες, ώστε να συμβάλουν και οι ίδιοι στην πρόληψη και καταστολή των φυσικών καταστροφών;

Στη σύγχρονη πραγματικότητα η κλιματική αλλαγή αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της καθημερινότητάς μας με τις συνέπειες της να γίνονται ολοένα και πιο εμφανείς. Η άνοδος της θερμοκρασίας έχει οδηγήσει σε ακραία καιρικά φαινόμενα, όπως πυρκαγιές και πλημμύρες, που προκαλούν εκτεταμένες καταστροφές. Το 2023 αναγνωρίστηκε ως ένα από τα πιο θερμά έτη στην ιστορία, με τη νότια Ευρώπη να βιώνει πρωτοφανή κύματα καύσωνα και μεγάλες πυρκαγιές, ενώ η κεντρική Ευρώπη επηρεάστηκε από σοβαρές πλημμύρες.

Ένα ακόμη σοβαρό ζήτημα που προκαλεί η κλιματική κρίση είναι η απώλεια της βιοποικιλότητας. Οι αλλαγές στο κλίμα, οι ακραίες καιρικές συνθήκες και η ανθρώπινη παρέμβαση απειλούν όλο και περισσότερα είδη φυτών και ζώων. Είδη που άλλοτε ήταν κομμάτι της καθημερινότητάς μας, εξαφανίζονται, ενώ πολύτιμα οικοσυστήματα καταστρέφονται.

Επιπρόσθετα, η κλιματική κρίση επηρεάζει και λιγότερο εμφανείς τομείς όπως την οικονομία και την κοινωνία. Οι φυσικές καταστροφές προκαλούν σοβαρές οικονομικές ζημιές, που στην ΕΕ εκτιμώνται σε πάνω από 12 δισεκατομμύρια ευρώ ετησίως. Παράλληλα, εντείνουν τις κοινωνικές ανισότητες, πλήττοντας κυρίως τις πιο ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, λόγω έλλειψης πόρων των τελευταίων για προετοιμασία και ανάκαμψη.

Προκύπτει αβίαστα, λοιπόν, το συμπέρασμα ότι η κλιματική αλλαγή απαιτεί άμεση και συντονισμένη αντιμετώπιση. Η ΕΕ έχει αναλάβει σημαντικές πρωτοβουλίες, όπως η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, που στοχεύει στην επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050. Παρά ταύτα, το μέγεθος του προβλήματος καθιστά αναγκαία τη συμμετοχή και δράση των πολιτών, τόσο ατομικά όσο και συλλογικά, με την κατάλληλη υποστήριξη και καθοδήγηση από την Ένωση. Στόχος, επομένως, της Επιτροπής μας είναι να συνεργαστούμε, για να βρούμε αποτελεσματικούς τρόπους κινητοποίησης των πολιτών, με σκοπό την αποκατάσταση του κλίματος και την προώθηση βιώσιμων λύσεων για το μέλλον.

LIBE Επιτροπή Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων

Μία από τις βασικές προτεραιότητες της ΕΕ αποτελεί η ανάγκη για Ενεργό Πολιτότητα, Ίσες Ευκαιρίες και Κοινωνική Συνοχή. Με ποιους τρόπους η ΕΕ έχει τη δυνατότητα να συμβάλει στην κατάλληλη εκπαίδευση των νέων, ώστε να γίνουν πιο ενεργοί πολίτες, αναπτύσσοντας συγκεκριμένες στάσεις και κοινωνικές δεξιότητες; Με ποιες πολιτικές η ΕΕ θα ενισχύσει την Ενεργό Πολιτότητά τους, με απώτερο στόχο να εμπλέκονται πιο πρακτικά και αποφασιστικά στην αντιμετώπιση πολιτικών και κοινωνικών ζητημάτων;

Η Επιτροπή Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης συνιστά ένα καθοριστικό όργανο για τη διασφάλιση της ευρύτερης - ευρωπαϊκής - κοινωνικής συνοχής και ευημερίας. Το παραπάνω επιτυγχάνεται κατεξοχήν με τη συστηματική διαπαιδαγώγηση και γαλούχηση των νέων σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα, προκειμένου να αναδειχθούν σε ενεργούς πολίτες και να συμβάλλουν στη διαίωνιση και ανέλιξη του ευρωπαϊκού θεσμού ως σύνολο. Παρόλα αυτά, τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μια γενικευμένη αδιαφορία και αδράνεια των Ευρωπαίων πολιτών σε ό,τι αφορά στην πολιτική συμμετοχή, συντελώντας παράλληλα στην απορρύθμιση του κοινωνικού συνόλου. Ως εκ τούτου έχουν εφαρμοσθεί, και συνεχίζονται να εφαρμόζονται μέχρι σήμερα, μια σειρά από πολιτικές που στοχεύουν στην άρση της συγκεκριμένης κατάστασης, η οποία αντιτίθεται με το ιδεώδες της εν λόγω επιτροπής.

1. **Συνθήκη του Μάαστριχτ (07/02/1992):** Η συγκεκριμένη συνθήκη, γνωστή και ως Συνθήκη για τη Ευρωπαϊκή Ένωση συνιστά το πρώτο επίσημο γραπτό κείμενο που διακηρύττει την κοινωνική, πολιτική και οικονομική ισχύ του ευρωπαϊκού θεσμού, διαφυλάσσοντας τις κοινές αξίες, τα θεμελιώδη συμφέροντα, την ασφάλεια και ανεξαρτησία της ΕΕ και των κρατών μελών της. Η εφαρμογή της εν λόγω διάταξης υπήρξε καθοριστική για τη διαμόρφωση του ευρωπαϊκού θεσμού όπως είναι γνωστός σήμερα,
2. **Συνθήκη για τη Λειτουργία της ΕΕ (25/03/1957):** Σύμφωνα με το άρθρο 165 παράγραφος 2 η δράση της ΕΕ αποσκοπεί στην «ενθάρρυνση της ανάπτυξης των ανταλλαγών μαθητών και εκπαιδευτικών και στην ενθάρρυνση της συμμετοχής των νέων στη δημοκρατική ζωή στην Ευρώπη». Με τη συγκεκριμένη διάταξη οι διαχρονικοί πυλώνες της κοινωνίας - μαθητές και εκπαιδευτικοί - έρχονται σε άμεση επαφή με το ευρωπαϊκό ιδεώδες, συμβάλλοντας στη διάδοσή του και την ενθάρρυνση της ενεργούς πολιτότητας των μελλοντικών Ευρωπαίων πολιτών,

3. **Συνθήκη για τη Λειτουργία της ΕΕ (25/03/1957):** Σύμφωνα με τα άρθρα 174 έως 178, η Ευρωπαϊκή Ένωση, προκειμένου να προαχθεί η αρμονική ανάπτυξη του συνόλου της μεριμνά για την ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής της συνοχής. Με αυτή τη ρύθμιση νομοθετικού περιεχομένου προβλέπεται η ελαχιστοποίηση και, ιδανικά, η εξάλειψη των ανισοτήτων μεταξύ των πολιτών για την εξίσωση του κοινωνικού συνόλου,
4. **Συμμετοχή, αλληλεπίδραση και ψηφοφορία στην Ευρωπαϊκή Ένωση:** Η Ευρωπαϊκή Ένωση μέσω μιας σειράς προγραμμάτων, όπως είναι η «Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών» και η «Ευρωπαϊκή Πλατφόρμα για τη δέσμευση Πολιτών» επιτρέπει στο δυναμικό της να συμβάλλει ενεργά στη χάραξη και τον σχολιασμό της πολιτικής και των νόμων της ίδιας.

Επομένως, λαμβάνοντας υπόψη το πλήθος των νομοθετικών ρυθμίσεων και λοιπών πρακτικών που ήδη υφίστανται σε συνάρτηση με το μέγεθος του προβλήματος της πολιτειακής αδράνειας του κοινωνικού συνόλου, είναι εμφανές πως η λήψη επιπρόσθετων μέτρων για τη διασφάλιση της ενεργούς πολιτότητας και κοινωνικής συνοχής είναι ανάγκη επιτακτική. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή μας, ως το κατεξοχήν αρμόδιο όργανο για όλα τα παραπάνω οφείλει να αντισταθμίσει τον άξονα της πολιτειακής αποτελμάτωσης και να επιδιώξει ισορροπημένες πολιτικές και πρακτικές λύσεις που θα συμβάλλουν στην κινητοποίηση του κοινωνικού συνόλου προς μια πιο ενεργό πολιτική συμμετοχή και αρμονική συμβίωση.

CULT Επιτροπή Πολιτισμού και Παιδείας

Ένα από τα κοινωνικά θέματα που έχει απασχολήσει έντονα τις χώρες της ΕΕ είναι η νεανική βία και παραβατικότητα. Τα φαινόμενα του peer bullying, δηλαδή του εκφοβισμού μεταξύ των συνομηλίκων εντός και εκτός σχολικού περιβάλλοντος αυξάνονται με ραγδαίους ρυθμούς. Ποιες πολιτικές μπορεί να εφαρμόσει η ΕΕ, για να εκπαιδεύσει αφενός τους νέους για τους κινδύνους και τις συνέπειες του εκφοβισμού και της παραβατικότητας και αφετέρου πώς θα μπορέσει να προλάβει και καταστείλει τέτοιου είδους συμπεριφορές;

Η Επιτροπή Πολιτισμού και Παιδείας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, με αρμοδιότητά της τους τομείς της εκπαίδευσης, του πολιτισμού και των μέσων επικοινωνίας, εξετάζει σημαντικά κοινωνικά ζητήματα που απασχολούν τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ένα από τα πλέον ανησυχητικά προβλήματα που έρχονται στο προσκήνιο είναι η νεανική βία και παραβατικότητα, φαινόμενα που εκδηλώνονται τόσο εντός όσο και εκτός του σχολικού περιβάλλοντος. Ιδιαίτερα, το peer bullying, δηλαδή ο εκφοβισμός μεταξύ συνομηλίκων, έχει αυξηθεί σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες, προκαλώντας σοβαρές συνέπειες για την ψυχική και σωματική υγεία των παιδιών.

Η νεανική βία έχει εξελιχθεί σε ένα σύνθετο και πολυπαραγοντικό φαινόμενο. Περιλαμβάνει σωματική, λεκτική, ψυχολογική και ψηφιακή κακοποίηση (cyberbullying), με το τελευταίο να αποκτά ιδιαίτερη βαρύτητα λόγω της εκτεταμένης χρήσης του διαδικτύου και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης από τους νέους. Η ευκολία με την οποία ανώνυμα ή επώνυμα σχόλια, απειλές και προσβολές διακινούνται στο διαδίκτυο, δημιουργεί ένα περιβάλλον όπου τα θύματα εκφοβισμού αισθάνονται παγιδευμένα και απομονωμένα.

Οι συνέπειες του φαινομένου είναι ποικίλες, όχι μόνο για τα θύματα, που συχνά υποφέρουν από άγχος, κατάθλιψη, χαμηλή αυτοεκτίμηση και χαμηλές σχολικές επιδόσεις, αλλά και για το συνολικό κοινωνικό περιβάλλον. Τα άτομα που εκφοβίζουν ή επιδεικνύουν βίαιη συμπεριφορά έχουν αυξημένες πιθανότητες να υιοθετήσουν παρόμοιες παραβατικές συμπεριφορές στην ενήλικη ζωή τους, ενώ οι κοινωνικές σχέσεις στον σχολικό χώρο διαταράσσονται, επηρεάζοντας την αίσθηση ασφάλειας και συνοχής.

Η έξαρση της νεανικής βίας και παραβατικότητας αποδίδεται σε διάφορους παράγοντες, τόσο ατομικούς όσο και κοινωνικούς. Σε ατομικό επίπεδο, οι προσωπικές ανασφάλειες, η έλλειψη συναισθηματικής διαχείρισης και οι οικογενειακές συνθήκες παίζουν καθοριστικό ρόλο. Σε κοινωνικό επίπεδο, η αυξημένη ανισότητα, η ανεργία, η φτώχεια και η έλλειψη ευκαιριών δημιουργούν ένα περιβάλλον, όπου οι νεαροί βρίσκουν στη βία ή την παραβατικότητα έναν τρόπο έκφρασης ή διεκδίκησης.

Η τεχνολογική αλλαγή έχει επίσης συμβάλει στην αλλαγή της φύσης του εκφοβισμού. Η ψηφιακή εποχή έχει ενισχύσει τη διάσταση του cyberbullying, καθιστώντας το εκφοβισμό παγκόσμιο και διαρκή, καθώς οι νέοι είναι εκτεθειμένοι σε απειλές 24 ώρες το 24ωρο. Επιπλέον, η έλλειψη ορίων και οι ανεπαρκείς έλεγχοι στο διαδίκτυο παρέχουν στους θύτες ένα αίσθημα ατιμωρησίας.

Το σχολείο αποτελεί καίριο πεδίο για την εκδήλωση φαινομένων βίας, αλλά ταυτόχρονα μπορεί να λειτουργήσει και ως μέσο πρόληψης. Ωστόσο, συχνά παρατηρείται έλλειψη κατάρτισης του εκπαιδευτικού προσωπικού για την αναγνώριση και αντιμετώπιση του εκφοβισμού. Η αδυναμία αποτελεσματικής παρέμβασης από τους εκπαιδευτικούς και η απουσία υποστηρικτικών μηχανισμών καθιστούν δύσκολη την αποτροπή τέτοιων περιστατικών.

Η νεανική βία και παραβατικότητα αποτελεί μια σοβαρή πρόκληση για την Ευρωπαϊκή Ένωση, απαιτώντας συνεργασία μεταξύ των σχολείων και των κοινωνικών φορέων για την καταπολέμησή της. Η αντιμετώπιση του φαινομένου είναι κρίσιμη όχι μόνο για την προστασία των παιδιών, αλλά και για την προαγωγή μιας κοινωνίας που βασίζεται στον σεβασμό, τη δικαιοσύνη και την αλληλεγγύη.

Με την υποστήριξη του Γραφείου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην Ελλάδα και της Αντιπροσωπείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ελλάδα

MOVE IT

ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ:

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Γραφείο στην Ελλάδα

Ευρωπαϊκή Επιτροπή
Αντιπροσωπεία στην Ελλάδα

ΧΟΡΗΓΟΙ:

